

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. II. Undè Proveniat, quod non sit homo qui non peccet, peccaverit, vel
peccaturus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

136. LIBER PRIMUS
SECTIO II.

Unde proveniat quod non sit homo qui
non peccet, peccaverit, vel peccaturus
sit, excepto Sancto Sanctorum, &
& qua natus est, Sanctissima Virgine
Matre, edocet S. Augustinus.

L.2. de pec.
merit.c.17.

Cum voluntate humana, gratia adjuvante
divina, sine peccato in hac vita possit homo
esse, cur non sit possem facillime ac veracissime res-
pondere, quia homines nolunt. Sed si ex me queri-
tur, quare nolint, imus in longum. Verum tamen
etiam hoc sine prejudicio diligentiores inquisitionis
breviter dicam, inquit, Augustinus;

I. de Spir. &
litt.c.35.

Nolunt homines facere quod justum est, sive quia
latet, an justum sit, sive quia non delectat. Tantò
enim quippe vehementius volumus, quanto certius
quam bonum sit novimus, eoque delectamur arden-
tius. Ignorantia igitur & infirmitas vitia sunt,
quaे impediunt voluntatem, ne moveatur ad facien-
dum opus bonum, vel ab opere malo abstinendum. Ut
autem innotescat quod latebat, & suave fiat, quod non
delectabat, gratia Dei est, quae hominum adjuvat vo-
luntas: quia ut non adjuventur, in ipsis ibidem
causa est, non in Deo, sive damnandi predestinati sint
propter iniquitatem superbiae, sive contra ipsam
suam superbiam judicandi & erudiendi filii sint Mi-
sericordiae. Viveret ergo homo in perfecta justi-
tia, sive absque peccato, si tanta voluntas adhibe-
retur, quanta sufficit tantæ rei. Eset autem tan-
ta si & nihil eorum, quae pertinent ad justitiam nos
latèret, & ea sic delectarent animum ut quidquid
aliud voluptas, sive dolor impedit, delectatio illa
superat

DE PROPOSITIONE I. 137

superaret : quod ut non sit, non ad impossibilitatem
sed ad judicium Dei pertinet.

Tantò autem magis delectat opus bonum, quantò L.2. de peccato
magis diligitur Deus summum & incomparabile meritum. c.17
bonum, & author qualiumcumque honorum omnium.

Ut autem diligatur Deus, Charitas ejus diffusa
est in Cordibus nostris non per nos, sed per Spiritum
Sanctum qui datus est nobis.

At si quæratur, cur quisque nostrum bonum opus
fuscidere, agere, implere, nunc scit, nunc nescit, nunc
delectatur, nunc non delectatur? Non me, sed Au-
gustinum respondentem audiat :

Ut noverit, non suæ facultatis, sed divini mu- Ibid.
neris esse vel quod scit, vel quod delectatur, ac sic
ab elationis vanitate sanetur, & sciatur, quam verè
non de terra ista, sed spiritualiter dictum sit: Da-
minus dabit suavitatem & terra dabit fructum
suum.

Novit Medicus qui non est opus sanis, sed L.3.c.13.
egrorantibus quemadmodum nos curando perficiat
in æternam salutem... Et in quibusdam etiam
justos suos, quoniam adhuc extolli possunt, non
adjuvat ad perficiendam justitiam, ut dum non
justificatur in conspectu ejus omnis vivens, actio-
nem gratiarum semper indulgentiae ipsius debeamus,
& sic ab illa prima causa omnium vitiorum, hoc est,
à tumore superbiæ Sanctâ humilitate sanemur.

Nullus proinde culpæ in Deum referat causam. L.2.c.17.
Vitiorum namque omnium humanorum CAUSA SU-
PERBIA EST. Ad hanc convincendam atque auferen-
dam talis medicina talitus venit. Ad elatum homi-
nem per superbiam Deus humilius descendit per misera-
cordiam, gratiam claram manifestamque commen-
dans in ipso homine, quem tantâ præ participibus
suis Charitate suscepit.

Idcirco etiam Sanctos & fideles suos in aliquibus cap. 19.
vitiis tardius sanat, ut in his eos minus, quam

im-

138 LIBER PRIMUS

implenda ex omni parte justitiae sufficiat, delectet bonum, sive cum latet, sive cum etiam manifestum est; Ut quantum pertinet ad integerrimam regulam veritatis ejus, non justificetur in conspectu ejus omnis vivens. NEC IN EO IPSO VULT NOS DAMNABILES ESSE, sed humiles, commendans nolis eandem gratiam suam, ne facilitatem i: omnibus assecuti, nostrum putemus esse quod ejus est. Qui error multum est Religioni pietatisque contrarius. Nec ideo tamen in iisdem vitiis nobis permavendum esse existimemus, sed adversus ipsam Maximè superbiam PROPTER QUAM in eis humiliamur, & nos vigilanter conemur, & ipsum deprecemur ardenter, simul intelligentes, & quod sic conamur, & quod sic deprecamur, dono illius nos habere in omnibus non ad nos respicientes, sed sursum cor habentes, Domino Deo nostro gratias agamus, & cum gloriamur in illo gloriemur.

L.denat. &
Crat. c. 32.

Ibid. c. 24.

Qua propter ambulantes in viâ justâ terrere Dominum dicit ubi ait: Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinam ne quando irascatur Dominus, & pereatis de viâ justâ; quia superbia etiam in ipsis recte factis cavenda est, idest, in ipsâ viâ justâ, ne homo dum quod Dei est, deputat suum, amittat quod Dei est, & redeat ad suum.

Hinc medicinali contra superbiam turbatione percitum refert qui dixerat in abundantia sua, non movebor in eternum, & sibi tribuebat quod à Domino habebat. Quare ostendendum ei fuerat unde haberet ut reciperet humilis, quod amiserat superbis.

Cap. 27. r

Ibid.

Ideo qui voluntati suae praefiterat decori ejus virtutem, avertit paululum faciem suam, ut qui hoc dixerat, fieret conturbatus: Quoniam ipsis est ille rumor sanandus doloribus.. ita contra Pelagium differit existimantem esse absurdissimum, & stul-

DE PROPOSITIONE I. 139

stultissimum peccata permettere ut peccatum
superbiæ vitaretur: quasi non & ulcus in dolore
sit, & sectio dolorēm operētur, ut dolor dolore
tollatur.

Et objicienti: Deus potest omnia sanare; respon-
det: hoc utique agit ut sanet omnia, sed agit ju-
dicio suo, nec ordinem sanandi accipit ab ægroto.
Procul dubio quippe firmissimum Apostolum volebat
efficere, cui tamen dixit: Virtus in infirmitate per-
ficitur, & non ei roties oranti auferit nescio quem
stimulum carnis, quem sibi dicit datum, ne ma-
gnitudine revelationum extolleretur. Cætera enim
virtutia in malefactis valent; sola autem superbia etiam
in rectè factis cavenda est. Unde admonentur illi,
ne dona Dei suæ potestati tribuendo seque ex-
tollendo gravius peccant, quam si nil operarentur
boni.

Non itaque dicitur homini, *necessæ est peccare*^{cap. 28.}
ne pecces: sed dicitur homini deserit te aliquan-
tum Deus unde superbis, ut scias non tuum
esse

Et quidem superbia cum magnum sit ipsa pecca-
tum, ita sine aliis per seipsa est, ut etiam plerumque,^{cap. 29.}
ut dixi, non in peccatis, sed in ipsis rectè factis
pede celeriore superveniat, & obrēpat.

Hoc superbus animus non sapit, sed magnus est ^{cap. 25.}
Dominus qui persuadet quomodo ipse novit. Nam
procliviores sumus querere potius quid contra ea re-
spondeamus, quæ nostro objiciuntur errori, quam
intendere, quam sint salubria, ut careamus errore.
Unde cum istis non tam disputationibus, quam pro
eis, sicut pro nobis, orationibus est agendum. Non
enim hoc eis dicimus, quod sibi iste opposuit: Ut
esset causa misericordiaæ Dei, necessarium fuisse pee-
catum. Utinam non fuisset miseria, ne ista esset
misericordia necessaria.

Quod

140 LIBER PRIMUS

cap. 31.

Quod si altius scruteris & scisciteris, cur etiam ipsam superbiam, quæ & in rectè factis animo insidiatur humano, non citò Deus sanet pro qua funanda illi piæ animæ lacrymis & magnis gemitibus supplicant, ut ad eam superandam, & quodammodo calcandam & auferendam dexteram conantibus porrigit? Respondet Augustinus: altius Dei consilium fareor me ignorare. Addit equidem superbiam quasi de suo funere revicturam: ubi enim latatus homo fuerit in aliquo bono opere se etiam superasse superbiam, ex ipsâ latitudine caput erigit & dicit: ecce ego vivo. Quid triumphas? & ideo vivo quia triumphas. Ante tempus enim fortasse de illâ quasi vietâ triumphare delectat cum extrema ejus umbra illâ meridie, quantum arbitror, absorbebitur.

L. de Spir. &
litt. c. u. l.

Concludit Augustinus: Scio quod sicut impossibilitas, ita & iniquitas non est apud Deum. Et scio quod superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam. Et scio, quod illi, cui ne extollentur, datus erat stimulus carnis Angelus Satanae qui eum colaphizaret, semel & iterum & tertio deprecanti dictum est: Sufficit tibi gratia mea: Nam Virtus in infirmitate perficitur. Aliquid ergo est in abdito & profundo judiciorum Dei, ut etiam iustorum omne os obstruatur in laude sua, & non aperiatur nisi in laudem Dei. Hoc autem aliquid quis possit scrutari, quis investigare, quis nosse? Tam sunt inscrutabilia iudicia ejus, & investigabiles viae ejus. Quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius illi fuit?

SEC.